

CATALUNYA SOCIAL

Any VII. Núm 340 ■ Un any, 10 ptes. — Núm. solt, 20 cts. ■ 26 Novembre de 1927

PUBLICACIÓ
SETMANAL

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
DURAN I BAS, 11 - BARCELONA

APARTAT 1036
TELÉF. 1171 A

L'acció dels uns i la crítica dels altres

Novament la veu dels catòlics francesos s'ha deixat sentir per a cridar els seus germans a la Vintena Setmana Social que, ajudant Déu, es reunirà a París en el mes d'agost que ve.

Càlid encara l'ambient de les fervors de la Setmana Social de Nancy, ressonant en l'aire la veu dels seus professors i l'eco d'aquells tres mil alumnes que en les sessions de la mateixa deixaren esgotat el tema de La dona en la vida de la societat, els nostres germans d'enllà el Pireneu no s'adormen sobre els lloers conquerits, sinó que, prenent d'aquells la brotada de l'estímul, es llençen a preparar amb tot l'entusiasme novell la vintena reunió, que aquest cop s'estatjarà a la capital de la França.

No cal pas insistir ni descriure els detalls del subjecte per aquesta reunió, ni entrar en pormenors dels preparatius intensos i científics que els catòlics francesos fan per a una de les Setmanes Socials. El nostre objecte no és més que el de derivar del seu exemple la corresponent lliçó.

* * *

Tots recordem que ací també n'hem tingut de Setmanes Socials. I — cal dir-ho ben clar — preferiríem no haver-ne tingut mai. Així quan un d'enllà els Pireneus ens demanaria sobre la institució en el nostre país no ens recaria l'haver de contestar-li sobre les causes veritables de la caiguda i sobre la història tallada, estúpida i tallada, d'una tan necessària institució — aquí més necessària que enlloc —.

¿Cinc o sis foren les reunions de la Setmana aquí? Arribaren fins a sis, i moriren. Per què? No volem escatir-ne les causes concretes; en tenim prou amb una de dites causes: la nostra inconstància, la nostra velleïtat, la nostra manca de santa continuïtat, continuïtat que ve a constituir la virtut social per excel·lència.

Una empresa sense continuïtat val més que no neixi. Les Setmanes Socials no nascudes entre nosaltres, constituïrien una possibilitat: ara, constitueixen un fracàs. I no cal dir els graus de dife-

rència que en el camp de l'acció hi van de la primera a la segona.

¿Potser la cultura social ja és suficient entre els catòlics d'aquí? ¿Potser els problemes socials nous — innombrables, certament — aquí no ens afecten? ¿Potser no tenim aquí capacitats per a l'estudi de dits problemes? No volem tan alt, esperit; contemten-nos en girar els ulls a la migradesa de certs esperits, a la manca de constància de tots, a l'eterna rebentada dels uns als altres, i a altres causes de la mateixa altura. No pugem més alt, que no hi trobaríem la causa que cerquem.

* * *

Solament una guspira d'acció s'ha vist durant aquests anys de paralització de les Setmanes socials: la dels esforços del Grup de la Democràcia Cristiana per a estudiar les qüestions vitals que a tots ens afecten. Aquests homes, reunits en petit agrupament, amb manca de mitjans econòmics, havent de distreure per aquests afers el temps que necessiten per a guanyar el pa dels seus (ja que tots són obrers intel·lectuals que fan del fruit de la seva intel·ligència la font dels seus ingressos) han reunit una Setmana Social modesta, diocesana, a Oviedo, i n'anuncien ara una per a estudiar qüestions agràries, pel maig vinent.

Si no fos la seva veu aquí tothom callaria i ningú no cridaria els catòlics-socials d'aquesta terra per reunir-se de tant en tant i recordar que encara les qüestions socials truquen la nostra porta i que la clau de l'esdevenidor són dites qüestions.

I com s'ha rebut la veu d'aquests homes?

* * *

Hem dit i repetit que CATALUNYA SOCIAL no pertany a cap agrupament determinat. Però cal que diguem i fem constar que la nostra simpatia és sempre pels qui treballen, pels qui actuen, pels qui fan el bé que no fan els altres.

I en aquest sentit, el Grup de la Democràcia Cristiana ens mereix un respecte afectuós. Treballen, actuen, i això ja és molt aquí.

En canvi, els que critiquen sempre, els que s'entretenen a procurar destruir o a convertir en ineficaç la tasca dels primers, ¿per què no treballen ells, per què no actuen?

Ens diran, tal vegada, que criticar no és funció innecessària, que criticar és valorar la tasca dels altres. En certs límits, sí; però en altres límits, no. Criticar amb intenció recta per a cercar un major rendiment al treball dels altres, per a netejar aquest de taques, per a fer-ne més accessibles a tothom els seus resultats, és funció nobilíssima. En canvi, criticar per a desfer el que els altres fan, per a convertir en ineficaç l'esforç dels altres, no és pas funció que calgui elogiar.

* * *

També els catòlics francesos que organitzen

Setmanes Socials han estat criticats, han estat atacats per tots els costats. Però han sabut continuar impàvids la seva acció, han sabut fer-se superiors als altres.

És clar que ells han comptat amb un major basament de cultura popular que ha sabut distingir entre la labor dels uns i la dels altres — basament que potser aquí no existeix —; però no per això la lliçó se'n fa desaprofitable.

L'acció és el que cal, la santa continuïtat en la mateixa. Que mentre ella sigui ben dirigida — i la benedicció de l'autoritat eclesiàstica n'és bona garantia — els fruits no es faran esperar, tard o d'hora.

I és en aquest sentit que els catòlics francesos ens alligonen i ens estimulen amb el seu exemple.

Les burles es tornen veres

Un avar que tenia molta por que el robessin, per tal de no haver de mantenir gos, aprengué de lladrar, i així que a la nit sentia soroll, avalotava el barri de tal manera amb els seus lladrucs, que l'alcalde li imposà una multa.

L'avar es negà a pagar-la al·legant que no tenia cap gos a casa seva i que era ell mateix el que lladrava per mor d'espantar els lladres.

L'alcalde, després d'escorcollar tota la casa, sense trobar-hi cap gos, li manà que fes uns quants lladrucs davant seu per a provar que deia la veritat, i en sentir-los-hi fer restà tan meravellat de la seva traça que li digué:

—Lladreu tan bé, que talment sembleu un gos de debò.

—Doncs ja ho veu — féu l'avar tot cofoi —, sóc un gos de per riure i per tant no haig de pagar cap multa.

L'alcalde s'hi avingué, però li manà seriosament que no reincidís.

Com, malgrat aquest manament, la nit següent tornà lladrar més fort que mai, els veïns, creient-se que es tractava d'un gos vertader, resolgueren matar-lo i, a l'efecte, li tiraren una salsitxa emmetzinada per la gatonera de la porta.

L'avar, que patia fam de tant estalviar, així que en fer-se dia l'albirà, se la crospi amb una queixalada sense pensar res de mal, i en sentir els efectes del verí es posà a cridar socors, desesperadament.

L'alcalde, avisat pels veïns, hi acudí a correuita, féu espanyar la porta i en veure'l que es rebolcava per terra abraçat amb la bossa dels diners, li preguntà què tenia, i ell respongué, tot gemegant llastimosament:

—M'estic morint perquè els veïns, prenent-me per un gos de debò, m'han donat la bola.

—Per això rai, no tingueu por de morir-vos — féu l'alcalde amb molta sorna —, car com que sou un gos de per riure, la bola no us farà cap mal.

Però succeí que, malgrat els sarcàstics presagis de l'alcalde, l'infeliç es va morir de debò.

* * *

Hi ha, per desgràcia, molts catòlics covards i ver-

gonyosos, que viuen esclaus dels falsos respectes humans com els avars ho són de ses riqueses, els quals per tal de passar per valents i despreocupats i esquivar les burles dels seus mals companys, no lladren com els gossos per allunyar els lladres, però encara fan pitjor, car prenen part en llurs converses desimboltes, aplaudeixen els seus acudits de mala llei i, de mica en mica, s'acostumen a parlar llicenciosament i fins i tot a renegar com ells.

Si algú gosa renyar-los pel mal exemple que donen i els recorda que si no s'esmenen es condemnaran, responen amb la major tranquil·litat:

—Això rai no ens fa cap por, car com només ho fem per riure i divertir-nos i sense cap mala intenció, Déu no ens castigarà pas.

Mes, ai!, que tot rient rient l'hora menys pensada els sobtarà la mort amb l'ànima emmetzinada pel verí de la seva llengua pecaminosa i es trobaran, ai las!, que malgrat creure's i al·legar que eren uns malparlats i negaires de per riure, es condemnaran de debò.

Déu ens guardi de fer com ells.

DOMÈNEC CABALLERIA I COLLELL

Federació Catalana d'Estudiants Catòlics

Cursos de Llengües clàssiques i modernes

Grec, elemental, professor Sr. Carles Riba.

Llatí, elemental i superior, professor Mn. Llorenç Riber.

Anglès elemental i superior.

Alemanys, elemental i superior.

Francès, per professors nadius.

Queda oberta la matrícula a la secretaria de l'entitat, Rivadeneira, 4, primer, tots els dies feiners de 7 a 8 del vespre.

Els nostres primers pares

No és d'estranyar que hom s'apassioni al voltant dels debats sobre l'origen de l'home. Aquesta passió és, almenys pel costat dels qui defensen les tradicions humanes, noble i justa entre les més justes i nobles que commouen els homes, perquè del nom d'homes no seriem dignes si indiferents estiguéssim quan es posa en dubte, es nega o tan sols es dissimula, l'alt naixement de la humanitat. Si un supòsit o reticència sobre el legítim bressol d'un individu, és la injúria més violenta que la paraula pot d'un home a un altre home portar, si la titlla de bastardia és l'ofensa que més endins arriba, de la dignitat personal, si no hi ha insult com la paraula *bord* per a encendre com llamp en un pallier el pòsit de les passions més intenses i més implacables, que ningú no s'admiri o escandalitzi de què també s'arbori el sentiment gelós de l'alcúrnica nobilíssima de l'humà llinatge, quan els sectaris el reneguen o quan els petulants l'escamotegen amagant-lo o exilant-lo dels dominis científics.

Tenim certament dret de vindicació enèrgica, els qui ens sentim a les venes l'orgull d'una sang preclara, sang que no té ni pot tenir barreges zoològiques; perquè hi poden haver, hi ha certament individus bastards, però no ens sentiríem amb força moral per a judicar a ningú de bastardia, ni àdhuc per a capir-ne el concepte, si la humanitat fos borda. Ja podeu ensenyar acta, senyals i documents, certificats de jutges, penyores, impressions digitals, per a convèncer el fill, qui coneix i estima el seu pare, i demostrar-li que és fill d'un altre, o que no sap de qui és fill. Quelcom imperatiu, una veu secreta, profunda, i segura, quelcom tal volta en definitiva inexplicable, li parlarà als dintres amb força superior, i el farà aferrissar-se en l'adhesió instintiva al genitor reclamat pel ressò filial de les entranyes. Aquest imperatiu, més sagrat en quant vindica no ja sols la dignitat d'un individu, sinó la de tot el gènere, aixeca enfront de la malícia o de la vanitat usurpadores del seny científic, el clam de la fillada envers els seus pares certs i veritables.

La humanitat és filla de pares coneguts. Per què s'entesten tants especialistes en eclipsar aquesta coneixença? La prehistòria no dona ni pot donar res que sigui del domini històric, diuen. Però per què, doncs, cercar en la prehistòria l'origen de l'home, si és ben cert que no es pot concebre l'home a fora del domini de la història? No es pot ni concebre l'home sense esperit ni paraula, ni transmissió d'aquesta paraula almenys en forma oral, i per tant *històrica*. L'existència en el temps, com avui en l'espai, de tribus *aparentment* desprovistes de literatura (però mai certament indocumentades, mai desprovistes d'art, signatura de l'home) res no prova, perquè l'home específic, l'home que ha començat amb l'espècie, l'home que fou home des del primer dia, l'*Home Perdurable*, ha donat certament fe certa i sobrada del seu testimoni d'ésser racional, conscient, intelligent i capaç d'expressar i transmetre idees i experiències; ha donat certament testimoni d'home. Per què demaneu l'origen de l'home a les andònimes calaveres fòssils, si l'home ja ha parlat? D'home a home ha

vingut a nosaltres en tradició reblada fins per segells d'autoritat sobrenatural, com són els de Crist i l'Església, i aquest testimoni gloriós de les gèneres que d'unes boques a altres boques i d'unes mans a altres mans es fan passar, per centenars de centúries, la veritat dels primers temps, ens revela el secret que debades cerquen al fons dels avenços i de les rases geològiques uns investigadors massa exclusivistes; ens diuen els noms venerables i àdhuc sants, dels dos progenitors qui obren el curs de la progènie.

Pare Adam, Mare Eva, fills ambdós del Senyor. Si us esborren com a pares els qui al vostre Pare també esborren o arreconen; si us amagueu els qui vergonya es donen de vostra sang i no se'n donarien, si fos certa l'abominació que ensenyen, de tenir sang contaminada amb mixtures bestials, la meua sang de fill vostre conscient i agraït us confessa i afirma. Debades us amaguen sota un pilot d'ossos incerts i fragmentaris, debades callen el vostre nom fent fonedissa tota la història humana, la tradició i les tradicions, la Religió i les religions, fent cas omís del testimoni unànime dels pobles que a vosaltres, Avi i Avia primers, qui amb vostres cognoms certs, qui baix pseudònims, us coneixen i proclamen.

Debades amb una rigor que és *passional* — ells qui s'escandalitzen de la passió per la veritat —, els qui omplen espessos llibres investigant l'origen de l'home, exclouen el recordar que sou vós, Adam, l'home original. Debades els inflats de ciència positiva i palpable, recusen, com si no fos matèria palpable i positiva, la solució de l'enigma que els acora, quan la donen a raig, lluminosa i claríssima, voluminosa i ponderal, la paraula dels homes mateixos, i la fe, aquesta virtut i potència, actual i històrica, de l'espècie humana. Debades malden, entre tots, per a fer que us oblidin, i avorreixin, els qui temen, o Eva i Adam, els vostres noms per tot allò que els vostres noms evoquen i susciten, des del nom de Jahvè fins al nom de Crist. Debades per "puerils" no els esmenten els "snobs" de les "modes" científiques.

Mentre jo plori com exiliat fill vostre, o Eva; mentre jo pequi com carn vostra, Adam, i del vostre pecat, jo i els fills meus, per gràcia d'Aquell qui segon Adam fou anomenat (1), Redemptor vostre, meu i d'ells, rentats siguem; mentre jo esperi retornar amb vosaltres al Paradís que solament vosaltres dos, i en besllum, coneguéreu, s'encendran en passió la meua sang indignada, la meua intel·ligència decebuda, la meua fe colpida, quan algú em parli dels començaments de l'home, i ocults o arreconi les persones certes i la història venerable i sagrada dels pares coneguts i legítims en els quals la humanitat fou començada.

R. RUCABADO

Havent vist reeditats, en una revista barcelonina, els mateixos tòpics que ens dedicaren alguns diaris de Mataró, Terrassa, Balaguer i altres, al voltant

(1) St. Pau, *Epístola als Romans*, cap. V.

dels nostres articles sobre En Cristòfor de Domènech, a base d'aquella mateixa literatura que reclamant respecte per al cadàver (que no hem pas trencat) i pietat per l'ànima (contra la qual no hem mancat) ço que pledeja en la pràctica és impunitat per a l'obra (que és deure estricte de consciència cristiana denunciar i reprovar), creiem del cas fer constatar dues coses:

1.ª Que ens ratifiquem en tot quant portem publicat en aquestes planes sobre aquell desgraciat autor, a qui Déu hagi perdonat, però els escrits del

qual constitueixen una de les predicacions més perverses que s'han fet en nostre poble, especialment en els mitjans obrers catalans.

2.ª Que fins ara no sabem que cap ànima pia-dosa hagi intentat practicar ço que la més urgent caritat cristiana demana als amics catòlics d'En Cristòfor de Domènech: recollir els exemplars del llibre infame *Carnet d'un heterodox* i lliurar-los a les flames. És el consell que als familiars i als interessats donàrem des del primer dia.

R. R.

En Posse i Villelga a Barcelona

El primer Congrés de Cases Barates ens proporcionà una magnífica ocasió de conversar amb l'eminent sociòleg Posse i Villelga. Difícil és aconseguir-ho. A Bilbao, les seves actuacions com a delegat del Retir Obrer obligatori, així com la direcció i aconduïment de tota la política social amplíssima de la Caixa d'Estalvis Biscaïna, per mitjà del Secretariat Social, fundat i dirigit per ell mateix, no el deixen un moment lliure. Les seves activitats són, però, més àmplies, puix En Posse i Villelga aconsegueix també una alta funció educativa i social, com és el professor les càtedres de Dret Industrial, d'Institucions Socials de Protecció i assegurances i d'Emigració, a la Universitat Comercial de Deusto. Solament viatjant, pot dedicar els seus "ocis" a conversar. D'En Posse podria dir-se també que és "largo para facéllas y corto para contallas"...

És En Posse qui parla, i respectem tots els seus conceptes:

—.....
—Em pregunta vostè que expressi la meua opinió sobre el Congrés de Cases Barates suara celebrat a Barcelona i amb franquesa he de dir-li que ha estat un èxit, un èxit formidable. Notes característiques del Congrés han estat l'unió estreta d'ideals i d'aspiracions dels congressistes; l'altura de mires amb què s'han debatut tots els temes propostos a la deliberació del Congrés; la cooperació efusiva, encertadíssima, admirable dels representants del Ministeri del Treball senyors Crespo i Robledo; la sana lliçó de cordialitat que ens ha brindat la Cambra de la Propietat Urbana de Barcelona; l'exemple imponderable de les Obres Socials de la Caixa de Pensions per a la Vellesa i el procedir afectuós i efusiu de les autoritats de la xamosa capital catalana.

El Congrés ha estat un triomf per als seus organitzadors, entremig dels quals es destaquen les personalitats actives, incansables de Pou de Barros, Kirchner, Espino, Cortadella...

—.....
—Desitja vostè conèixer l'Obra que Biscaia ha realitzat en Cases Barates. Sintèticament li ho ressenyaré amb les següents xifres: En pocs anys, quasi pot dir-se que des de 1924, Biscaia ha edificat 2.323 cases barates, per un valor que s'apropa a 30.000.000 de pessetes.

El moviment cooperatista ha estat realment es-

balaïdor. Tenim avui dia 36 cooperatives funcionant, algunes d'elles amb un centenar de socis.

La majoria són cooperatives d'obers que han edificat les seves cases familiars, a costa de grans sacrificis.

—.....
—La nota característica i exemplar d'aquestes cooperatives obreres, està en les aportacions que els cooperadors han fet en cabals i en treball. En aquest ordre, Biscaia ha arribat a una altura que crec ningú no podrà superar-la. Els seus obrers amb el dal·ler de tenir una casa, han treballat amb una abnegació verament esbalaïdora. Hi ha cooperativa que ha rendit més de 65.000 hores de treball en les 40 cases construïdes i hi ha cooperadors que han aportat més del 30 % del pressupost de la casa, en cabals.

—.....
—Aquesta obra magna del cooperativisme a Biscaia es deu principalment a l'ajut presentat per l'Excel·lentíssima Diputació i per la Caixa d'Estalvis Biscaïna. Aquella Corporació i aquesta Institució de Previsió, han ofert a les cooperatives els seus préstecs a un tipus reduït d'interès i la Corporació Provincial atorga exempcions tributàries i una prima de construcció equivalent a la meitat de la que dona l'Estat. Més de dos milions de pessetes ha donat i donarà la Diputació a les entitats constructores.

Segurament que l'èxit principal de l'obra es basa en la creació del Secretariat Social de la Caixa d'Estalvis Biscaïna, que és l'oficina que resol i despatxa tota la documentació i expedients de les entitats constructores, resol tots els seus dubtes i facilita tots els mitjans perquè principalment les cooperatives obtinguin tots els avantatges possibles que la Llei concedeix.

El Secretariat Social és l'Oficina intermediària entre la cooperativa i el Ministeri del Treball. Tots els seus serveis són gratuïts i les entitats constructores, principalment les cooperatives, descansen en ell com a cosa pròpia.

—.....
—L'èxit del Secretariat Social ha arribat fins a l'extrem que ha propulsat l'Obra de les Cases Barates a altres "províncies" espanyoles. Burgos, per exemple, té actuant avui dia 12 o 14 societats cooperatives, iniciades i desenrotllades a l'escalf de l'Obra Biscaïna.

A la nostra Oficina arriben constantment consultes de tota Espanya; a tothom s'atén amb la major sollicitud. Els nostres models, els nostres expedients recorren arreu d'Espanya, portant sempre el germen fecund de la nostra organització.

La Caixa d'Estalvis Biscaïna, en acomplir les seves finalitats socials, ho ha fet com a ampliació, principalíssima de la seva actuació com a Caixa col·laboradora de l'Institut Nacional de Previsió, títol que per a nosaltres és el més valuós i representatiu. Jamai agraïrem prou la labor benemèrita que l'Institut i les seves Caixes estan desenrotllant a Espanya. Més de 50.000.000 de pessetes estan invertits, principalment, en cases i escoles.

—.....

—L'element patronal Biscaí, ha prestat la seva col·laboració entusiasta a l'Obra de les Cases Barates. Els "Alts Forns" tenen una esplèndida barriada, la "Societat Espanyola de Dinamita" estan construint un grup de 90 cases per als seus obrers. La "Basconia", ha fet molt importants concessions a les cooperatives de les que són socis els seus treballadors. Altres entitats patronals han prestat el seu ajut, com la "Paperera Espanyola", construint per compte seu cases collectives o ajudant a les societats cooperatives.

La C.^a del FF. CC. del Nord" ha cedit els terrenys on s'aixeca la xamosa barriada construïda per l'Associació General d'empleats i obrers dels Ferrocarrils d'Espanya.

Aquests exemples demostren la cooperació efectiva que els patrons biscaïns han pres en l'obra magna de solucionar el problema de l'estatge.

Molt, moltíssim han fet també els Ajuntaments de Biscaia, els uns construint pel seu compte, com el de Bilbao, altres cedint gratuïtament terrenys de la seva propietat, altres concedint primes de construcció fins al 10 % i alguns pagant les obres d'urbanització, sanejament i conducció d'aigües.

—.....

—El cost de les cases és divers. Les més modestes han costat de 10.000 a 12.000 pessetes; i les més cares, arriben quasi a les 30.000 pessetes que és el cost màxim que autoritza la Llei.

Totes les nostres cases consten de dues plantes i en general en la baixa tenen distribuït un ample hall, menjador, sala o dormitori, cuina, rebost i privada amb dutxa. En el pis, quatre dormitoris i un rober.

—.....

—No puc precisar quina és l'Obra total d'Espanya, referent a Cases Barates. Solament puc afirmar que la Llei vigent ha estat un èxit i que el senyor Aunós, propulsor seu, mereix eterna gratitud. A l'escalf d'aquesta Llei, s'estan edificant milers de Cases Barates en totes les regions d'Espanya, havent-hi obres de conjunt, tan notables com les empreses de Màlaga de prop de 1.100 cases.

L'obra de les Cases Barates es complementa amb l'obra de la Casa econòmica sàviament regulada i molt afavorida per les exempcions tributàries i els préstecs havent-hi modalitats interessantíssimes com les que ofereix el pla de construccions aprovat per a Sevilla, per tal de solucionar el problema de l'estatge durant la propera Exposició i la disposició ben recent, dictada per a la construcció d'estatges per a funcionaris públics a Madrid.

—.....

—Per tot això fan falta cabals, molts cabals; crec, però, que cap inversió de l'Estat podrà ésser més profitosa que aquesta de la Casa Barata i Econòmica.

Tenim de pensar que l'ideal és que cada família tingui la seva llar pròpia. La casa és la reconstitució i afirmació de la família cristiana.

Fe, ordre, respecte a l'autoritat, higiene; tot això i molt més es forma i manté en la Casa Barata.

Per tot això l'Estat no té de regatejar els seus sacrificis. Estats molt més petits que el nostre consagren quantitats fabuloses al problema de l'estatge. Estan esgotats o pròxims a esgotar-se els 180 milions de la Llei vigent i és d'esperar amb confiança que es concedeixin nous crèdits, puix tots seran necessaris per a mantenir endavant aquesta obra.

—.....

—Em demana per fi, que sintetitzi el meu criteri sobre les obres socials de Catalunya i tinc de manifestar-li, que les que he vist, i no són poques, són una glòria i un honor per aquest poble.

Destaquen entremig de totes, les Obres de la Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvis. El seu Institut de la Dona que treballa, les Cases de Família, l'Empar de Santa Llúcia, el Sanatori de Torre Bonica... són d'una admirable organització, totes elles inspirades en l'espiritualitat d'En Francesc Moragas, ànima i vida d'aquestes Institucions, vertader apòstol de la caritat.

Barcelona, Catalunya sencera, no saben ço que tenen amb la seva Caixa i amb el seu Director.

Els que venim d'altres terres i podem contemplar sense passió aquestes Institucions Socials, ens sorprenen la seva perfecta organització i sobretot, que en elles viu el més elevat esperit de caritat, infiltrat per En Moragas, tant en les persones que les governen com en els seus acollits.

Catalunya té, per tant, exemplars d'Institucions Socials, dignes d'ésser estudiats amb tot afecte.

I en acomiadar-nos del sociòleg i de l'apòstol ens sembla encara que tenim a les mans els apunts d'una de les seves substancioses lliçons... Així ensenyava Sociologia: amb exemples de la seva pràctica quotidiana.

R. PERPIÑA GRAU

Colecció Sant Jordi

Lleó XIII i la qüestió social

per

J. Civera Sormani

Aquesta obra de 300 planes i bellament relligada, conté una biografia de Lleó XIII, un estudi sobre la influència que varen exercir en el món social les seves sàvies i lluminoses orientacions i una traducció íntegra de la famosa enciclica

Rerum novarum

traduïda per primera vegada al català

Es ven en totes les llibreries

A l'entorn d'una història trista

Ha mort a la presó de Madrid una dona jove que feia pocs dies que hi havia ingressat, acusada d'haver comès un furt: aquesta dona no tenia antecedents penals. Els diaris han donat compte de la mort d'aquesta pobra dona com si es tractés d'un fet banal i vulgar. I, no obstant, és un fet que posa de manifest la poca caritat d'alguns joves i la desigualtat que existeix en l'ordre jurídic entre els homes i les dones.

La dona a la qual ens referim fou enganyada per un home. Els amors il·lícits anaven a donar fruit. Així com els fruits de l'amor honest són l'alegria de la llar, els de la concupiscència ens fan acotar el front. L'esperit maligne sap cantar cançons amoroses a l'oïda de les donzelles, que fan perdre el seny. Quan s'ha perdut el seny i el fet s'ha consumat, els núvols color de rosa esdevenen negres i l'ocell de l'alegria s'allunya de nosaltres, perquè els ocells no canten dins les tenebres.

La pobra dona que acaba de morir a la presó, que no va tenir fortitud per a vèncer l'esperit maligne que sotjava dins la nit obscura del pecat, fou també feble per a sofrir les conseqüències de l'amor furtiu. En compte de redreçar-se i demanar perdó a Déu, s'espaordí en veure que el fruit de la concupiscència s'anava assaonant. Per tal que el món ignorés la seva caiguda, sense tenir en compte que el nostre Pare que és al cel ens esguarda constantment i coneix fins els pensaments més recòndits, cercà una dona sense consciència que exerceix una professió il·lícita, perquè fes despendre el fruit de la branca. No tenint diners per a recompensar la feina innoble d'aquella dona, furtà cinquanta pessetes. El furt fou descobert i ingressà a la presó. En ingressar-hi, estava ja molt malalta a causa de l'operació perillosa que havia sofert; i abans de morir contà al metge de la presó el motiu que l'havia obligat a cometre el furt. ¿Voleu una història més trista i més punyent? La mort tràgica d'aquesta pobra dona no us humiteja els ulls?

És cert que ella obrà malament i que és culpable del crim que li ha causat la mort, però ¿qui és responsable de totes aquestes malvestats? Si en el camí de la seva vida no hagués trobat un home dolent, hauria ella mort a la presó?

Fou detinguda per haver furtat cinquanta pessetes. I el jove lasciú i innoble ¿no mereixeria també conèixer la tristesa de la presó, per haver comès un furt molt més important? Furtar l'honor d'una donzella, és llançar una vida al llot del deshonori. El jove causant de totes aquestes tristeses seguirà mereixent el respecte de la societat, i qui sap si per a donar-se importància explicarà als amics la seva gesta. Entre certa gent dóna bon to haver llançat moltes víctimes a l'abisme de la concupiscència. Són molts els homes que porten a dintre l'ànima corrompuda de don Joan. Als homes que creuen en l'atracció del seu físic, i es fan la il·lusió que la llum dels seus ulls fa caure els murs dels castells més inexpugnables, els tancaríem en un manicomi. Únicament els homes anormals es creuen irresistibles.

El jove inconegut, responsable de la mort de la

dissortada dona que ha emprès el camí de l'eternitat portant al front el llot del deshonori, qualsevol dia contraurà matrimoni amb una donzella honesta, i es farà potser passar per un bon home. En canvi, ningú no es recordarà d'ella. Si algú la recorda serà per a llançar a la seva memòria un grapat de fang. Sabem que el sacerdot de la presó va assistir-la; i hem de creure que Déu, que és més misericordiós que els homes, l'haurà perdonada. Ho desitgem amb tota l'ànima.

Els homes no respecten les dones humils. Si són belles, les afaguen per a suggestionar-les amb la música dolça i persuasiva de l'afalac; i si no tenen cap encís, les menyspreen. Una vegada vaig veure un jove que comprava a una noia molt escaient un bitllet de la loteria. Li donà una pesseta d'excés. En comprà un altre a una pobra dona que tenia el rostre molt pàl·lid i li donà únicament vint cèntims. Aquesta dona era segurament molt més pobra que l'altra, car el seu aspecte delatava la misèria fisiològica que la corsecava. Però no tenia els ulls bonics ni una rosa a cada galta. ¿Per què afalagar una fruita eixarreïda que no s'hi pot clavar la dent?

Sembla que tothom tingui dret a bromejar amb les dones humils. Si una dona es veu obligada a abandonar la llar i a incorporar-se a la vida dura del treball, no es mereix que se la respecti? ¿Per què una dona no es pot guanyar honradament la vida treballant?

En els establiments on hi ha donzelles, sovint veureu homes innobles que s'atreveixen a dir paraules inconvenients. Creuen aquests homenets grollers i mal educats que una donzella que treballa es pot comprar com una mercaderia.

Hi ha joves de bona posició social que, abans de tenir relacions formals, juguen amb el cor de donzelles humils. Ells saben que no s'hi uniran amb el llaç del matrimoni i, no obstant, les galantegen i passen amb elles estones divertides. Quan creuen que ha arribat l'hora de pendre estat, inventen qualsevol pretext per a desfer-se de la pobra donzella que va creure que eren sinceres llurs paraules d'amor. No hi fa res que hagin trossejat un cor i hagin malmès una vida. El cas és divertir-se i passar el temps. Això és senzillament un crim. Davant de Déu tots som iguals i, per tant, tan digna de respecte és una modisteta com la donzella més rica i poderosa del món. Els que pensen el contrari, no són cristians.

Si sabéssim el què passa en moltes cases, veuríem que les serventes no són tampoc tractades amb el respecte i la consideració que es mereixen. Hi ha joves que creuen que una minyona de servei és una joguina i que es poden divertir impunement amb ella. No saben comprendre que, des del moment que viuen sota la mateixa teulada, formen part de llur família.

Quan les relacions íntimes poden transcendir al públic, les llencen com una desferra. Aquella pobra ànima rodola cap a l'abisme i en el món de la concupiscència hi ha una nova víctima.

Si les dones que viuen al marge de la societat

ens expliquessin l'origen de la pèrdua de llur dignitat, veuríem que la majoria de les vegades ha estat un home vil el responsable de llur caiguda.

La dona no és una llepolia, ni una fruita sucosa que ha estat posada al món per a gaubança dels nostres ulls i dels nostres sentits, sinó la companya de l'home que, com ell, ha estat plasmada per les mans creadores de Déu. La dona, per la seva finor espiritual mereix el nostre respecte. Si algú nega les bones qualitats de la dona, li haurem de preguntar si no ha tingut mare. Perquè la dona

sigui respectada no hem de veure-la feta de carn i ossos com nosaltres, sinó feta de llum. Tanquem els ulls materials i esguardem-la amb els ulls de l'esperit.

Si aconseguim el predomini de l'esperit damunt la matèria, sabrem esguardar serenament el rostre d'una dona i agrairem a Déu que ens hagi dat una companya i no una esclava, que és la llum de la nostra llar i el complement de la nostra vida.

J. CIVERA I SORMANI

La crisi de la indústria tèxtil i la crisi de la moral

Fins ara tothom s'ha planyut de la manca de mercats per a col·locar articles manufacturats.

S'han exposat remeis i més remeis, s'ha assajat la creació de Comitès de la Indústria cotonera, subvencionant l'exportació, creant un dret transitori d'entrada per a la primera matèria amb el qual recapte poder rebaixar el preu dels teixits per a facilitar la sortida i donar feina a la indústria.

S'ha proposat portar maquinària novíssima i canviar la que és antiquada, en fi, moltes coses es demanen i es posen a la pràctica i fins ara ningú no s'ha donat compte que sols rau el mal del qual es dolien els teixidors, en un sol caire, i aquest caire és moral per tots quatre costats.

Fora del nostre país, ja s'han donat prou compte d'aquest mal, ací no ho volem veure, o bé acluquem els ulls per a no veure-hi, que encara és pitjor.

Com tots tenim el mal moral dins casa nostra, en nostra mateixa llar, ja hi som avesats i o bé no ens en donem compte o no hi volem posar remei.

La moral de les dones és arreu del món, la causa de la fallida de la indústria tèxtil!

Així tal com sona i que no vingui ara un moralista de nou encuny, qui amb motiu del Congrés contra la immoralitat, en un diari sectari i lliurepensador, encara que vulgui disfressar-se com a sensat i conservador, surti un senyor Escofet codirector del diari amb escarafalls de moralista *soi disant* i fent veure que, de canviar els costums en sentit invers del que avui per dissort nostra i de tots prenen estat entre nosaltres, amenaça amb la fallida de moltes indústries, que mercès al corrent d'immoralitat ambient, avui tenen vida exuberant. Diu l'esmentat articulista que la indústria de la mitja de seda és una d'elles, puix les dones, si no mostressin amb tan poc o gens de pudor, aquella part del cos humà, no farien consum de mitges de seda.

Que volem posar remei amb la manca de consum de roba, que avui ja és general, si les mateixes filles, esposes, mares i fillets dels fabricants, dels industrials, comencen per a suprimir-la per... innecessària?

Qui volem que consumi roba, si les classes de la societat que es diuen altes i que són l'exemple de la classe mitja i de la menestrala i fins la humil, consumeix roba en tan minsa quantitat, que ni a roba arriba!

Havem llegit que ara, i particularment a l'estiu, és chic, és moda, és brutal, estupend, i... immoral, afegim nosaltres, que el que avui en diuen roba, que al capdavant és un *vel impúdic* i que tota la in-

dumentària que damunt porti la dona, sabates incloses, pesin encara no, una lliura! 350 grams!

I així té de treballar la indústria de teixits de cotó i de llana? quan avui ja no es consum ni cotó, ni llana, àdhuc quan fa fred, us vénen esgarrifances en esguardar les nostres dames, desafiant-lo i repantant les inclemències del temps i oposant-se a les pulmonies i fins a... la tisi abans de claudicar i perdre la... línia!

La línia... abans que la salut del cos!

Un metge reptà una malaltissa noia, lesionada d'un pulmó i no en pogué sortir! Un altre dia que acudí a la consulta, la féu entornar a casa a... vestir-se, puix ell no volia ésser responsable de les conseqüències de la malaltia d'aquella noia que s'entestava a anar... despallada i en apressar la seva mort abans que deixar de banda... la moda, la línia grega, la línia clàssica, que la portava de dret al cementiri!

Voleu més bogeria? Voleu més cinisme i més impudícia? El vassallatge de la moda d'anar vestida lleugerament la dona!

Fins els fabricants, dels pocs teixits que venen han hagut d'escurçar l'amplada dels telers per a donar gust al poc consum de roba que avui es fa! Senyors, l'amplada de la roba que la dona avui demana és sols de 60 centímetres! Abans arribava de 1'25 a 1'30 metres! Amb uns quants pams n'hi ha prou i encara massa, puix a moltes noies, vergonya ens fa dir-ho, fins aquesta poca roba encara els fa nosa!

No volem creure que totes les dones vestides lleugerament siguin poc honestes. Són inconscients i poc reflexives.

Si les dones gastessin una mica més de roba, un bon xic més de roba, aleshores segurament no es queixarien els fabricants i els industrials de la manca de sortida i venda i treball dels obrers i obreres!

Uns quans centímetres més de roba que cada dona esmerces en el vestit extern i intern representarien molts mils metres, alguns milions de metres! Uns milers de jornals, el pa de moltíssimes famílies avui mancades de feina, el cap de casa i els altres que tenen el treball en la sèrie d'operacions a les quals se subjecten les peces de teixits, fa feredat el que tot això representa!

La qüestió social, l'anarquia, el comunisme, el descontent de la classe obrera agreujada per la *vaga forçosa*. La crisi de la moral, té bona part de culpabilitat!

J. GUILERA VILLARREAL

Transformisme i evolucionisme

II

ELS DRETS DE LA FILOSOFIA

La nostra passió per les Ciències naturals no ens ha de llevar l'amor a la filosofia. Celebrem que el nostre contra-opinant s'arreceri des del començament en l'ombra d'un dels representants més il·lustres, com veiérem en l'anterior article, car d'aquesta manera podem comptar que no oposarà a la Filosofia la primacia de les altres ciències i implícitament ja ens reconeix el dret d'arrecerar-nos també nosaltres en la seva ombra protectriu.

I com pot prescindir-ne ningú si no vol renunciar de primer als drets del sentit comú, i després a l'única norma veritable de donar una justa ponderació als fets constatats per les ciències experimentals? Sense el procés de la inducció, els fets no provenen, i, sense lògica, no hi ha discussió possible. La filosofia, demés, aplicada al problema que debatem, el treu, segons l'observació sagaç de Chesterton, del cercle reduït dels professionals per fer-lo assolible a la majoria dels homes. La Filosofia, així, universalitza el problema: quasi podríem dir que l'humanitza. I bé mereix aquesta honor un problema, la darrera conseqüència del qual interessa tot home de faisó que en discutir l'origen d'aquest, es discuteix la seva dignitat d'animal superior als altres i la nobilitat de la seva sang. Per això la transcendència d'aquesta qüestió és tan vella com la civilització i compta a son favor, oi més que el sentit comú universal, el testimoni de la tradició humana.

Dos postulats principals, però, des d'un principi, al marge d'aquest testimoniatge universal, sobre la formació del món i la generació de les espècies, s'oferien a la ment humana per a confirmar-la en la seva fe: el principi biològic de la generació espontània, i el de l'acció de Déu en el governament del món per mitjà de les causes segones. Per bé que són d'ordre distint, un, però, fins a certs límits avalava l'altre, i del primer varen treure coratge els defensors del segon per exagerar les conseqüències. Encara que en la mentalitat dels primers Sants Pares cal reconèixer la influència de les teories físiques del materialisme atòmic o atomista dels filòsofs vells, i la de les idees platòniques, s'haurien anat tan enllà en les conseqüències del principi de causalitat, aplicat a la formació del món i a la generació de les espècies, i en les del governament diví de l'univers per mitjà de les causes segones, si no hagués pogut recolzar-se en el principi, en aparença evident, de la generació espontània? Probablement que no.

Bona prova la tenim en què sense esperar que la ciència sepulterà el principi de la generació espontània, només amb la primacia de les idees aristotèliques damunt de les platòniques, es començà de fer marxa endarrera. I quan, sepultat i tot el principi aquell, plantejà novament el problema de la generació de les espècies, certs defensors de l'evolucionisme exagerat remunten la tradició filosòfica, mes s'han de deturar en la llinda del món inorgànic (1). Dorlodot és el qui sembla menar la host en aquest terror. I al seu flanc es protegeixen alguns, entre els quals el Dr. Bosch

Gimpera després d'haver-se acollit, com veiérem, a l'ombra de Sant Tomàs. Es Dorlodot, principalment, qui com per recompensar-ne la manca del principi de la generació espontània, cura en l'obra anotada de treure tot el partit possible del principi del governament diví del món pel mitjà de les causes segones i del principi de causalitat per a defensar el seu radicalisme evolucionista.

Déu governa el món per mitjà de les causes segones. I en aquest acte, no sols s'inclou la conservació de totes les criatures, sinó totes les accions i reaccions llurs, de l'harmonia de les quals pervé l'ordre admirable del món. Cada ésser i cada espècie té les seves lleis, que regulen llur activitat i les determinen a moure's i a obrar i en virtut del qual produeixen els seus efectes. Aquestes lleis, però, no constitueixen un additament extrínsec a llur essència, sinó que s'escolen d'ella perquè l'essència de la criatura i la seva activitat són com la realització d'una idea divina i tota idea divina és necessàriament ordenada. Per això és un principi general que les lleis són consentànies a la natura dels éssers. Els uns, com a cossos físics, tindran les seves lleis pròpies. Mes els vivents tindran oi més les lleis específiques d'aquests altres. I així dintre la gradació variadíssima dels éssers, les lleis correspondran a llur natura genèrica i específica. L'home, però, és un vivent completament diferent dels altres, i com causa segona és tanmateix instrument de Déu per al governament del món. Mes, com ésser racional i lliure, hi coopera d'una altra manera adequada i proporcionada a la seva alta natura.

Escrutar la natura de les coses, conèixer les seves lleis, heus aquí l'objecte de la ciència. Aplicar aquestes al servei i ennobliment de l'home, heus aquí encara tota l'obra civilitzadora d'aquest. Això sol és prou per fer adonar que la tasca de l'home, arrencant els secrets a les criatures, és un treball indefinit, que no podrà assolir jamai del tot, fins i tant que els cossi amb un acte intuïtiu en la intel·ligència divina. En aquest ordre, la intel·ligència humana, com a criatura finita tampoc es deslliura de la llei general de les causes segones: també té les seves lleis, la llei de la deducció, de la inducció i de l'abstracció. I posat que l'home no coneixi totes les coses, i d'altres sols imperfectament la seva natura i les seves lleis, pot abandonar-se a la confiança de suposar que la puixança d'aquestes coses continguin un poder illimitat o infinit?

Si hom no coneix la natura específica de totes les coses, en coneix, però, la natura genèrica com a éssers o com a criatures finites, i àdhuc l'específica de gran part d'elles. Coneix també les lleis genèriques de totes; les específiques d'algunes, i les condicions de què són afectades. Per la llei de la deducció i en raó del principi de causalitat, pot abastar-ne la natura dels seus efectes o la transcendència de les seves lleis. Per via d'inducció ascendeix no sols al coneixement de l'existència de les causes, sinó, fins a cert límit, àdhuc al coneixement de la natura de les mateixes causes. Jamai de les causes no conegudes, podrà derivar l'abast dels seus efectes o de les seves lleis. Mes sempre podrà induir fins on no arriben o

on no poden arribar, per tal que recolza o posseeix el coneixement previ inconfusible de la seva natura genèrica, com a criatures limitades.

El requisit absolutament necessari, que les causes segones per a determinar-se postulen, per fet de creació, les condicions idònies o consentànies a la seva exigència natural, obre un món de possibilitats a l'experimentació i a la intel·ligència de l'home, per tal com aquest amb la seva llibertat pot provocar moltes vegades aquelles condicions exigides, o allunyar-les-en. Així l'home pot modificar, en casos determinats i àdhuc suspendre, per a algunes i fins a certs límits, l'eficiència d'aquelles, o pot fer-les efectives: pot accelerar-les o pot retardar-les. L'home obrant així, si és permesa l'analogia, com un cooperador de Déu en el governament del món, per mitjà de les causes segones, pot conjugar-les, relacionar-les, convergir-les o divergir-les. No podrà jamai, però, superar-les amb una transmissió de vida de la seva mateixa, que les hi comuniqui, o bé donar-les-hi unes lleis diferents, perquè fóra canviar-les-hi la seva natura.

Aquesta possibilitat d'intervenció de l'home en l'actuació i conjugació de certes lleis de les causes segones, per tal com les situa en millors condicions que no pas les que assoleix sovint el seu instint vital, o no les situa l'estat i ambient natural, és precisament el que, aplicat al transformisme dels éssers, ha introduït una sèrie de modificacions en aquests que d'altra manera no s'haurien escaigut mai, o s'haurien escaigut d'una altra manera, o haurien trigat molt a realitzar-se. Mes aquest modificacionisme no és l'evolucionisme. Car modificacionisme diu canvi accidental o contingent sovint inestable: no importa, però, jamai modificació intrínseca de la natura, puix que seria contradicció radical de la mateixa raó intrínseca de les coses, i, en el nostre cas, de les espècies. En l'aplicació de les lleis de la hibridació es fa palesa, com en no cap altre ordre, aquesta intervenció humana, segons veurem en un d'aquests articles. L'home aconsegueix en un període relativament curt, el que la naturalesa fa per mitjans eventuais i retardataris.

El més important, però, de la intervenció de l'home en constituir-se podríem dir, si se'n permet de nou l'analogia, en cooperador de Déu en el governament de les causes segones, és que pot repetir-se el fenomen sovint i a l'albir, com pot, el qual és doblement interessant, revertir el fenomen. Així una varietat d'híbrid de moresc, de cep de bona qualitat, que hagi aconseguit per l'aplicació de certes lleis que tinguin uns ancestres de qualitats dolentes, li és dat revertir-lo a aquest estat primitiu u originari hibridant-lo de nou successivament, remuntant les ancestrals generacions i tornar-lo a l'estat primari silvestre. Així és com hom modifica certs éssers, regenerant-los, com pot modificar-los, degenerant-los. Molt sovint, però, no cal la intervenció de l'home per a això, car abandonat solament a les forces de les inèrcies vitals pròpies, s'esdevé aquest fenomen de reversionibilitat biològica, tornant a l'estat originari de son ancestre. Tal fenomen pot observar-se d'una fàcil irrecusable en la patatera i en la remolatxera de sucre, les quals plantes, només deixades uns pocs anys a la impulsio de les seves forces vitals, i de les seves pròpies reserves orgàniques, es depauperen d'una manera que reverteixen poc menys que a son estat natural.

Mes dintre l'ordre establert per Déu en el go-

vernament del món per mitjà de les causes segones, ¿és possible nua modificació tal de les criatures que es transsubstancien, i així generen altres essències i en el cas nostre noves espècies? És una de les explicacions de la generació de les espècies, que donen certs filòsofs. I no sols la creuen possible o no repugnant a la natura de les coses i a l'efectivitat de les causes segones, sinó que àdhuc, fins a cert límit, consideren que va ésser necessària i convenient per al major resplendiment de la glòria de Déu en la creació del món.

Ja hem notat més amunt que si no coneixem tot l'abast de l'eficàcia de les lleis naturals, i la natura de les coses com a causes segones, ens és donat, però, conèixer pel coneixement de l'ésser genèric de les coses, com a criatures, fins allà on no arriben, o no poden arribar. Els éssers, així, en els seus processos modificatius de generació, creixement i degeneració o deformació, tenen els seus límits marcats per l'essència de llur mateixa natura, que es desenvolupa segons les lleis naturals que les regulen. El naixement d'una espècie diferent d'una altra, segons el sentit filosòfic i àdhuc biològic o naturalista, semblaria que transcendeix a un altre ordre separat per una distància immensa que no té virtualitat per salvar segons les lleis naturals. Perquè, àdhuc, en la generació d'aquells éssers de generació alterna, que constitueix una de les metamorfosis més curioses i estranyes, tot es redueix, a la fi, als processos marcats per la seva natura idiosincràsia específica. Conclou un cicle tancat, que es reproduïx el mateix en cada generació: no constitueix pas un cicle evolutiu com el d'una espiral, en un indefinit procés. I àdhuc que constituïu un procés evolutiu, no importaria un canvi de natura, sinó, a la llarga, un canvi de forma o de quantitat. És el mateix cicle tancat que constitueixen les fases de l'embrionament de tots els altres éssers, i el del mateix home. ¿És d'una espècie diferent l'home nou-nat, que no pas l'embrió del mateix home?

Cap, però, la hipòtesi que Déu va crear al començament de totes les coses unes raons seminals, una mena de llavors, que contindrien la virtut del desenvolupament de totes les espècies a la fàcil que una llavor conté virtualment l'arbre o la planta. Aquesta hipòtesi amplament desenrotllada principalment per Sant Agustí, se l'apropia Dorlodot en l'obra alludida i s'esforça en enfortir-la i renovar-la. Mes, en aquest cas, el radicalisme evolucionista deixa d'ésser una realitat, per esdevenir sols una parenceria, puix en el procés evolutiu de la generació de les espècies i de totes les criatures, deixa d'haver-hi una superació del propi ésser, i existeix una connexió racional i adequada entre la causa i l'efecte. I per a aquesta suposança no caldrien tants arduos treballs, penoses investigacions i interpretacions hipotètiques de tants fets. Car aquesta hipòtesi resta a bastament possible sols amb l'admissió de l'omnipotència de Déu, de la mateixa manera que podem posar l'altra hipòtesi de què les espècies foren creades per acció directa immediata.

El més interessant, però, en la suposició que les espècies foren generades per elles mateixes, unes per les altres, en virtut de les raons seminals introduïdes per Déu en llur intrínscit, fóra conèixer les lleis del desenvolupament d'aquestes raons seminals. Si es coneguessin, aleshores l'home, en l'aplicació d'elles, podria provocar i experimentar novament el fenomen, de la mateixa forma que opera en l'aplicació

de les lleis de la hibridació. I sembla que no hi ha cap repugnància perquè no puguin o hagin estat conegudes. I amb el coneixement i constatació d'aquestes lleis, no sols podríem venir en coneixement de l'existència d'aqueixes raons seminals, sinó àdhuc en el de la seva mateixa natura. Mentrestant no les coneixem, ni les besllumem, el més lògic és suposar les coses i tots els éssers com els admetem ordinàriament.

Dintre aquest ordre, Déu proporciona la seva acció ordinària i en el governament del món per mitjà de les causes segones, d'una faisó adequada i consentània a la natura llur, i per consegüent a llurs lleis. És un principi que cal admetre, car, del contrari, pel que atany al governament de l'home, aquest fóra anul·lat en la seva llibertat, i cauríem en el fatalisme. I pel que es refereix a les altres criatures vivents, o aquestes esdevindrien unes emanacions de Déu, que ens duria al panteisme; i pel que afecta a les coses inorgàniques, derivariem igualment cap al mateix. O bé caldria acceptar el governament del món per mitjà del miracle continu. D'aquesta manera en la via indefinida del procés evolutiu, unes espècies haurien generat les altres, *superant-se*, això és, en raó d'una virtualitat no adequada o superior a llur natura, el qual constitueix o un nou ordre de coses o una forma de miracle molt difícil de concebre.

No repugna que Déu pogués crear el món d'aquesta forma (per bé que llavors tampoc hi hauria supe-

ració, sinó acció d'eficàcia major que la d'ara, en virtut de potencialitat major donada per Déu a les causes) sobretot en el supòsit de conèixer els períodes de la creació, i que després, posteriorment ens constés que Déu el governa de la manera ordinària que coneixem, per mitjà de les causes segones i les lleis naturals. Mes, si el procés evolutiu segueix, ha seguit sempre i no ha estat interromput mai, semblaria que repugna d'admetre'l, per tal que d'aquesta faisó es faria impossible conèixer la natura de les causes, i fins ens restaria confusible la mateixa idea de l'ésser. La llei de la inducció, que del coneixement dels efectes ens eleva al de les causes, se'ns tornaria absurda. Desapareixerien els criteris de veritat. Trontollarien molts principis. I àdhuc el món exterior esdevindria només una fenomenologia.

Dorlodot encara, amb tot i exprémer fins a la darrera conseqüència el principi de les causes segones, amb una lògica sofística extraordinària, recolza el seu radicalisme evolucionista en el principi de causalitat. Curarem d'analitzar-ho en l'article vinent.

ÀNGEL GRAU

(1) "Malgré les recherches les plus actives, ou n'a pu trouver, ni passage, ni intermédiaire entre le corps brut et la cellule vivante" (p. 151). Henri de Dorlodot. — *Le Darwinisme au point de vue de l'orthodoxie catholique*. — Premier volume. *L'origine des espèces*. — Bruxelles-Paris, 1921.

La confessionalitat dels Sindicats

Qüestió resolta

Amb motiu del Congrés que acaben de celebrar a Madrid els Sindicats lliures d'Espanya, ha tornat a plantejar-se aquesta delicada, però ja ben resolta qüestió de la Confessionalitat dels Sindicats obrers.

És clar que aquesta qüestió sols afecta als Sindicats que es tenen, o desitgen que hom els tingui, per catòlics, però sense anomenar-se'n.

I en això rau la importància i la delicadesa de la qüestió.

Ja la va resoldre terminantment i clara la Santedat de Pius X en la seva famosa Carta al Cardenal Kopp, de data de 24 de setembre de l'any 1912; i també, però implícitament, la resolgué abans el Papa Lleó XIII en la seva celebèrrima Encíclica *Graves de Communi* (citada per Pius X), quan exposà el "Papa dels obrers" la següent doctrina: "Pensen equivocadament alguns i indueixen a què molts d'altres ho creguin, que l'anomenada Qüestió social és solament qüestió econòmica, essent així, pel contrari, certíssim, que principalment és qüestió moral i religiosa, i, per aquesta raó, és precís resoldre-la de conformitat amb les lleis de la Religió i de la Moral."

Els Sindicats que sentint-se catòlics s'anomenen lliures a si mateixos no poden, en fer-ho, excusar-se en la ignorància, perquè aquest plet de la Confessionalitat dels Sindicats ja està fallat en primera, i segona, i darrera suprema instància aquí, a Toledo i a Roma.

No s'hi val a voler consolidar la seva actitud amb l'exemple del que passa, sobre aquesta matèria, en altres països.

A Alemanya — *Germania docet* — la naturalesa dels Sindicats obrers no és precisament la que tenen a Espanya. Allí comencen per dividir-se en dos grans sectors (com de primer antuvi aquí mateix): catòlics i socialistes. Però allí, a més a més, hi ha els Sindicats anomenats Cristians, compostos de catòlics i de protestants de bona fe, perquè les regions on operen els esmentats Sindicats estan habitades per catòlics i protestants, i el comú interès enfront dels Sindicats socialistes ha fet unir els obrers contraris de les dues bandes en Sindicats comuns que han pres per comú denominador la paraula o qualificatiu de Cristians. Doncs bé: les lluites, les dificultats, els estudis, les precaucions, que ha suscitat i ha fet necessàries la unió (circumstancial, purament de conveniència, àdhuc necessària, si es vol), no són per a exposar-les en un senzill article. Fóra necessari un llibre. Suposem que no ho ignoren els il·lustres directores dels Sindicats lliures d'Espanya.

* * *

A Alemanya solament es diuen lliures els Sindicats socialistes. A Espanya els Sindicats que se senten catòlics, o ho són per ésser-ho llurs adherits, no

es poden anomenar lliures ni tan sols "Catòlics lliures", segons reiterades disposicions de l'inoblidable Cardenal Reig, que estan en la memòria de tots.

I per si algú volgués encara retreure el cas dels sindicats mixtos (Cristians) d'Alemanya amb el fi de procurar pels Sindicats lliures d'Espanya una tolerància que avui dia ja fóra pecaminosa, convindrà recordar les precaucions que prengué l'Església per a *tolerar* en les regions que abans indicàrem, el fet i la denominació dels Sindicats Cristians: "Que els catòlics que pertanyin a aquests Sindicats Mixtos (Cristians) han de formar part d'un Círcol Catòlic regit per la clerecia on s'instruixin dels deures de justícia i caritat segons la doctrina catòlica."

"Que aitals Sindicats, ni amb paraules ni amb fets s'apartin dels preceptes i ensenyances de l'Església, cosa aquesta que ha d'ésser objecte d'una contínua vigilància dels Bisbes."

Cal recordar aquí les declaracions del Cardenal Reig, director nomenat pel Papa per a l'acció social catòlica d'Espanya, que consten en la seva disposició fonamental retolada "Principios i Bases para la reorganización de la Acción Católica en España":

"Las organizaciones sindicales deben ser organizaciones substancialmente católicas e inspirarse en las normas y criterios de la Iglesia en sus programas, en sus métodos de propaganda y de acción, evitando, como advirtió Benedicto XV, 'la intemperancia EN EL LENGUAJE PROPIO DE LOS SOCIALISTAS, EL ATROPELLO DEL DERECHO DE LOS PATRONOS E INSINUACIONES DE ODIO DE CLASES.'"

Convé insistir en el cas d'Alemanya respecte els Sindicats cristians perquè és el més a propòsit per a despistar i enganyar els obrers catòlics seduïts pel sindicalisme lliure.

Fixin-se els seus conductors catòlics que a Alemanya els protestants estan en majoria i, per tant, no és fàcil prescindir-ne quan es tracta, entre obrers de les dues bandes — catòlics i protestants, — de promoure legítimament, enfront dels Sindicats socialistes, l'interès comú de classe. Així ho entengué sempre el secretariat obrer catòlic del Volksverein que té la seu a München Gladbach (prop de Colònia), contra el parer dels directors de l'acció obrera, catòlica també, de l'Est alemany, amb Berlín al cap, ajudats pel cardenal de Posen, els quals contràriament opinaven que els Sindicats d'obriers catòlics havien d'estar compostos solament d'obriers catòlics i anomenar-se catòlics.

Aquest plet que tantes controvèrsies promogué, i tan sensibles, en el camp catòlic social durant alguns anys, fou el que resolgué sàviament i prudentment Pius X en la ja recordada i famosa Carta al Cardenal Kopp. El Papa lloa i recomana i beneeix en ella la fundació dels Sindicats purament catòlics, i solament *tolera* quan això no sigui possible, els altres Sindicats (Cristians) però sota les condicions que hem deixat transcrites.

I noti's que ningú no parla a Alemanya de Sindicats lliures entre catòlics, cosa que malauradament s'ha introduït a Espanya. Això d'anomenar-se lliures (essent esclaus com són), escau als Sindicats socialistes.

L'insigne frare dominicà Pare Rubben, promotor dels formidables Sindicats cristians de Bèlgica — que no es diuen catòlics per a evitar confusions amb el "partit polític catòlic" belga, — abomina de l'interconfessionalisme en els Sindicats. Els seus els formà i continua formant-los per mitjà dels Exercicis de Sant Ignasi de Loyola en les set Cases d'Exercicis que a tal efecte els Jesuïtes tenen ben muntades a Bèlgica. Quin pam de boca obriran els nostres obrers sindicalistes i socialistes en saber-ho!

De l'incomparable P. Rubben són les següents declaracions fetes l'any 1913 en la memorable Setmana Social de Versalles:

"Em resta assenyalar les greus responsabilitats d'aquells que persisteixen en no voler comprendre els inconvenients dels Sindicats que es vanten d'ésser neutres. Assistim a Bèlgica a la desaparició dels últims Sindicats obrers neutres. La Història no varia mai..."

En efecte, les coses cauen del cantó on es decanten... Tots els Sindicats belgues que foren neutres, ja són declaradament socialistes.

Prenguin-ne bona nota els nostres Sindicats lliures, doctrinalment neutres.

Ara bé; cal fer un resum ben comprensiu de tot el que deixem exposat.

El nom de Sindicats lliures sols convé, a fora, als Sindicats socialistes que tenen interès a enganyar a algú...

Els Sindicats d'obriers catòlics deuen anomenar-se francament catòlics.

El cas dels "Sindicats obrers cristians", interconfessionals, d'Alemanya, és únic, i solament *tolerat* per indeclinable necessitat i mentre una necessitat superior no obligui a compondre'ls solament de catòlics i amb nom de catòlics.

A Espanya, país catòlic, això no hi cap i tots els Sindicats compostos d'obriers que es tenen per catòlics han d'anomenar-se catòlics.

Aquesta és la doctrina de l'Església i l'opinió dels més eminents sociòlegs catòlics, d'aquí i de fora d'aquí.

A. P.

Del món catòlic

A l'Àfrica del Nord, a Orleansville, es veuen les runes d'una basílica de tres naus; sota el paviment de mosaic es troba la tomba del bisbe Reparato. Una inscripció que pot llegir-se ens diu que fou fundada l'any 324, o sigui, la més antiga basílica cristiana d'Àfrica.

Sempre i en tots llocs, a on pot veure's alguna petjada de l'Església, sobresurt la seva obra civilitzadora i redemptora.

A la Índia ha estat elegit i confirmat en el seu càrrec pel Govern Britànic el primer Sultà pertanyent a l'Església Catòlica. És del districte de Kwirow. La seva primera cerimònia oficial fou fer una visita al Santíssim.

Llibres

Novena al gloriós Sant Gaudenci, compatró de la Parròquia de Sant Joan d'Horta del Bisbat de Barcelona, escrita per Mn. Josep Arderiu, Prev. Foment de Pietat Catalana.

Les relíquies de Sant Gaudenci es veneren a l'Església parroquial de Sant Joan Bta. d'Horta. Aquest gloriós màrtir és compatró d'aquella Parròquia, la qual cosa vol dir que hi ha fidels que coneixen les virtuts del Sant i que volen seguir les seves petjades. La pietat popular manté viva les gestes de molts màrtirs la memòria de les quals es perdria en les llunyanies del temps. Trobem, doncs, molt encertat que Mn. Arderiu, que coneix els tresors de la pietat popular, hagi posat a les mans d'aquells fidels, una novena escrita planerament tal com escat a la simplicitat del poble, però dintre la senzillesa, amb gran pulcritud.

Estaríem satisfets si totes les novenes i devocions populars fossin escrites tan acuradament com la del nostre estimat amic Mn. Arderiu. Les consideracions són molt interessants. Posen de manifest la vida exemplar del Sant, i gradualment porten al lector devot a la perfecció cristiana.

Soyintegen tan poc les ànimes fortes que saben superar els obstacles que es troben al camí de la vida, que és una obra meritòria posar de manifest l'heroisme exemplar dels màrtirs. La sang dels màrtirs és tan fecunda, que hem de donar gràcies a Déu que hagi permès que el glavi dels enemics de la nostra fe esquincés la seva carn.

Llegint l'obreta de Mn. Arderiu, un hom de seguida endevina que a més a més de literat conrea la música. Llegiu en alta veu qualche fragment de la novena que estem comentant i veureu com la prosa de Mn. Arderiu té una gran ondulació i una encisadora harmonia. Els paràgrafs són ben tallats i les frases ben construïdes.

És una obreta, doncs, molt recomanable que honora el seu autor i la benemèrita entitat que l'ha editada.

Cançons i moralies, poesies originals de Mn. Josep Cardona Agut, pròleg de Lluís Bertran i Pijoan. — Biblioteca Sabadellenca.

Les poesies de Mn. Cardona, són fortament emotives. És un poeta que no menysprea el sentiment. Val a dir que aquells que el menyspreen és que no en tenen ni en tindran mai. Com fa observar molt justament En Bertran i Pijoan, en el pròleg, on posa de relleu el seu talent crític i la seva sòlida cultura literària, Mn. Cardona és format de ple en la gran poesia que, seguint una denominació no estricta, podríem anomenar, encara, de la constellació verdagueriana.

L'autor de "Cançons i moralies", no es proposa pas dir coses profundes per comprendre les quals calgui una llarga meditació. S'emociona i després canta, i els seus cants tenen la virtualitat d'adreçar-se al cor. Hi ha poetes que es captenen únicament de la forma, i llurs concepcions us produeixen certament un goig estètic, però no aconsegueixen fer vi-

brar el vostre esperit. La poesia de Mn. Cardona no és d'aquesta mena. Les cordes de la seva lira vibren intensament perquè l'emoció les ha fet esdevenir vivants.

Mn. Cardona es manté fidel a l'escola literària del segle XIX. No és pas això un blasme. El representant més genuí d'aquella escola és En Verdaguer, i no podem pas negar que no fos un gran poeta. Certament que la nostra lírica ha evolucionat i que els poetes moderns segueixen altres senders, però seriem injustos si ens entestéssim a negar les valors literàries d'aquella època.

La poesia de Mn. Cardona té una gran frescor. En algunes poesies posa de manifest la seva delicadesa exquisida, com per exemple, en aquest petit joïell que transcrivim:

Oh! la flor del taronger,
Senyor, que l'heu posada alta!
Per què no la pot haver,
la donzella està malalta.

La donzella està malalta
perquè no la pot haver,
i és com flor de taronger
la grogor que té a la galta.

Mn. Cardona, no es concreta a donar-nos una visió pura dels espectacles de la vida, sinó que totes les poesies del llibre que comentem, tenen la seva moralitat i una finalitat preconcebuda. En cada poesia hi trobem un doll de vida.

La Biblioteca Sabadellenca, que ha publicat ja obres tan interessants que posen de manifest la cultura i l'espiritualitat dels homes representatius de la ciutat de Sabadell, ha tingut un gran encert d'aplegar en un volum les poesies de Mn. Cardona, la lectura de les quals produeixen una gran delectació.

CIVERA

El perquè de mi fe. — Conferencias científico-religiosas, por el P. Victor Güell, Sch. P. — Editorial Poliglota, Petritxol, 8. Barcelona.

Sis conferències vénen aplegades en aquest llibre de dues centes trenta pàgines. Dedicades a: Nostres mals i la veritable religió; Raó i religió; l'Ànima i lo sobrenatural; La transcendència de nostra religió; Nostra religió i el progrés ètico-social; Nostra religió i el progrés intel·lectual, resulten interessantíssimes, ja que recolzen sobre la base ferma d'una forta formació doctrinal de l'autor i de l'erudició del mateix en tots els problemes religiosos, morals i socials d'actualitat.

El llibre és interessantíssim, i si quelcom el perjudica un xic és l'excessiu caràcter oratori d'aquestes conferències que, escrites per a ésser llegides en públic per l'autor, havien d'ésser llimades d'aquella sostinguda manera oratòria per a ésser editades, ja que tot el que en el primer aspecte es nota favorable, en el segon resulta un xic contrària a la profunditat dels temes i de les idees en els mateixos desenrotllades.

El pròleg del Dr. D. Isidre Gomà, actual Bisbe de Tarassona, és curt i sucós, com tot el d'aquell ple escriptor.

GICH

El que passa

Espanya endins

El moviment polític inicial en convocar-se l'Assemblea Nacional, ha arribat al període àlgid aquesta setmana, del qual pot donar idea una de les últimes notes polítiques publicades pel President del Consell de Ministres, que diu així en els paràgrafs més orientadors (no la podem publicar íntegra per la manca d'espai):

"De que el Gobierno se preocupa por el mañana, es buena prueba la creación de la Asamblea. Atraer al régimen elementos valiosos, dispuestos a servir al país y al Rey, tampoco lo ha descuidado el Gobierno, como lo demuestra la enorme masa ciudadana que le apoya.

Cataluña no falta, ni mucho menos, en este concierto de voluntades que rodean al Gobierno. En sus cuatro provincias las Uniones Patrióticas son más robustas que en las restantes de España. Lo que faltaba, y será bien para el país que siga faltando, es el sector de españolismo tan tibio que lo tira por la borda a la menor contrariedad; con ese no reza ni la enmienda ni el arrepentimiento, porque no sienten a España ni les emociona su bandera.

A querer, ocasión han tenido y tienen de actuar, mezclados y aumentando el tanto por ciento de buenos catalanes que han sabido tener antes o poner ahora y desde el principio su ropa al sol, para limpiarla de polilla. Los otros valores "de modernidad, talento y cultura", que, sin ser catalanes, proyectaban unirse a ellos para fortalecer y honrar al régimen con su actuación, también los conocemos y tampoco los estimamos.

La U. P. tiene abundante cantera de que proveer su obra.

En suma, que considera el Gobierno que con él están todos los españoles, sin más excepciones que los capaces de flaquear en el sentimiento de amor a España, los masones, los comunistas, los vividores de la política, los que la toman por arte de habilidades y enredos, sin pararse en considerar el daño que hacen; el hampa social y un contado número de personas de talento y buena fe, ofuscados por doctrinarismos, que es gran pena no nos juzguen de otro modo. Salvo este último grupo, ni los creemos ni los queremos, aunque nos los presten vestidos de penitentes."

Si la política interior d'Espanya ha entrat, com es veu, en un període força interessant, la política exterior espanyola també interessa força.

Després del viatge del Rei a Nàpols i la seva visita a algunes ciutats històriques i algun port francès, per a evitar, sens dubte, el ferir susceptibilitats sempre i més ara respectables, ha sobrevingut un altre fet significatiu: la visita d'un alt personatge polític italià, el senyor Bottay, a qui En Primo de Rivera obsequià amb un banquet diplomàtic que donà peu a brindis efusius, tant per part del representant italià, com per part del President del Consell de Ministres. La paraula *compenetració*, que la censura ha deixat publicar, és la que sintetitza actualment les relacions que uneixen les dues nacions mediterrànies.

Espanya enfora

El record de la Guerra Gran encara té esverat al poble belga. La crisi que acaba de produir-se i de solucionar-se a Bèlgica té per causa principal la qüestió militar. Els socialistes deixarien poc menys que desarmada la nació, però la prudència dels seus companys de govern i els compromisos amb França no ho permeten.

Per aquest motiu ha sobrevingut la crisi i per aquest motiu s'ha resolt de moment prescindint d'ells.

El nou ministeri quedarà, segurament, constituït de la següent forma, ja que els demòcrates cristians han decidit, per unanimitat, participar en el nou Govern:

Presidència i Colònies, Jaspas, catòlic.
Negocis Estrangers, Paul Hymans, liberal.
Defensa nacional, De Broekville, catòlic.
Ciències i Arts, Vauthier, liberal.
Justícia, Pejanson, liberal.
Finances, Houtart, catòlic.
Ferrocarriils, Lippens, liberal.
Obres públiques, Baels, catòlic.
Indústria Treball, Heyman, demòcrata cristia.
Interior, Carnoy, demòcrata.

Els dos partits, catòlic i liberal, que per tants d'anys estigueren front a front disputant-se el domini polític de Bèlgica, es trobaran, ara, junts governant-lo. Qui podia ni somiar semblant cosa durant el llarguíssim període d'aquesta lluita quasi sempre aferriçada?

Malgrat que la Societat de Nacions tendeix a una suavització i, a ser possible, a la solució racional i humanística, de les qüestions ètniques i racials, no es veu, per de prompte, cap símptoma esperançador de què aquesta assenyada política reïxi.

Començant per Itàlia, no hi ha cap potència de les triomfants en la Guerra Gran que no apliqui a les regions conquerides la política unitarista i uniformista que tant plau als imperialismes de tot temps. França mateix està aplicant-la implacablement a l'Àl·sàcia-Lorena, àdhuc oblidant-se de promeses i compromisos solemns, indeclinables.

Per aquests camins la pau d'Europa no serà la "tranquil·litat dins de l'ordre", sinó quelcom de quietud disfressada de pau: un equilibri inestable.

Altrament, els polítics dirigents d'Alemanya han tornat a proclamar la fidelitat llur al pacte, o política, de Locarno. Les seves declaracions vindicatives sobre la Conca del Sarre, l'ocupació de la Renània, la modificació del plan Dawes, les responsabilitats de la guerra, i el viatge a Viena, etc., no han passat de desfogaments patriòtics. La premsa francesa que els prengué seriosament, com a preparatius de noves hostilitats, ha restat en ridícul. Briand, en totes les situacions violentes, provocades per dites manifestacions, s'ha mostrat, com abans, el gran polític francès de la pau. Ha deixat dir, ha deixat fer, i... res; les coses, en aquest còrcol de la política internacional, segueixen igual.

Collaboradors eminents d'aquesta discreta política de Briand són els seus col·legues en l'alta diplomàcia europea Chamberlain i Stressemann. Sobre aquest tríode descansa ja bastant de temps la política pacifista, però és Briand el peu dret més persistent i gosariem dir més noble, dels tres.

Notícies

Espanya

Durant la darrera setmana la Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvis ha cobrat per impositcions d'estalvi, 4.258.117 pessetes i ha pagat per reintegres d'estalvi 4.123.242 pessetes, resultant una diferència de 134.875 pessetes a favor de les impositcions. En la mateixa setmana s'obriren 712 llibretes noves.

—El senyor Crespo, de la Secció de Cases Barates del Ministeri del Treball, parlant del Congrés de C. B. de Barcelona, al qual assistí oficialment, acaba de declarar que el crèdit de què frueix l'Institut Nacional de Previsió és general i satisfactori, com també la Caixa Col·laboradora. Diu que s'ha fixat la concessió de beneficis per a construir cases barates per més de 60 milions de pessetes dels quals n'estan escripturats 30 i lliurats als constructors 25.

A Biscaia és on pot considerar-se terminat el primer període d'aplicació de la llei: s'han construït 2.323 habitacions.

A Bilbao, i amb ajut de l'Estat, Ajuntament i Diputació s'ha construït una casa, Torre Urizar, veritable model.

Té 23 escales, i és capaç per albergar 1.300 persones, que paguin lloguers de 15 a 45 pessetes.

Prop de Torre Urizar, els obrers ferroviaris han elevat un petit barri ocupat per 1.550 persones, que no paguen més de 50 pessetes per llurs cases.

A Madrid es projecta construir 1.611 habitacions que no passin de cinquanta pessetes mensuals.

Recentment ha arribat al ministeri, un projecte de l'Ajuntament de Màlaga, per a construir 1.500 cases, amb un lloguer màxim de trenta pessetes, i actualment se'n construeixen 1.049.

La Societat d'Amics del País d'allí construeix cases que el beneficiari pot fer seves pagant 2'50 pessetes mensuals.

Les províncies que concedeixen més importància a la construcció de Cases Barates són Biscaia, Madrid, Màlaga, Sevilla, València i Barcelona.

L'anv passat entraren a la secció de Cases Barates del ministeri del Treball, 1.665 assumptes, dels quals hi ha fins ara a un sol negociat 741.

El senyor Crespo, acaba dient, sol rebre diàriament més de 50 persones que acuden a demanar informes sobre la construcció de cases barates.

—S'anuncia la prompta arribada a Madrid, procedent dels Estats Units, d'una colla de cents mils dòlars destinats a la Ciutat Universitària.

No vindria malament a Barcelona per una Universitat que tots somiem desperts, per ara...

—El venerable senyor Bisbe d'Osca ha donat un decret d'excomunió contra el *Diario de Huesca*, després d'esgotar tots els medis paternals per a fer-lo posar en bon camí.

—Han estat llicenciats de l'exèrcit del Marroc 15.790 soldats.

—L'acció episcopal a Astúries de què parlàrem l'altre dia, està donant els seus fruits. Els obrers en vaga forçosa ja estan sol·licitament atesos.

—A la Joventut Catòlica de Logronyo s'ha inaugurat un Círcol d'Estudis religiosos-socials.

—El Govern es prepara a celebrar esplèndidament el Centenari de Goya. Feina li donem al Govern si vol atendre així tots els Centenaris que estan en camí!

—El benemèrit "Basar de l'Obrer" celebrà diumenge, amb motiu de la festivitat de la seva excelsa patrona, Santa Isabel d'Hongria, solemne ofici i Comunió general, a la parroquial Basílica de Nostra Senyora de la Mercè.

A dos quarts de cinc de la tarde, al seu estatge (Lladó 4, principal), hi hagué gran festival a càrrec de valuosos elements afins a la Institució.

—La Federació de Sindicats d'Obrers Catòlics de la Rioja treballa ardidament en la conquesta d'obres per mitjà de tot llinatge d'obres de propaganda. El seu programa social no deixa res que desitjar ni al més exigent dels treballadors. És digna d'imitar-se la F. S. O. C. de Logronyo.

—L'Institut de Reeduació Professional de Madrid ha obert Consulta pública gratuïta per a totes les classes treballadores. No es podria fer quelcom semblant per aquí?

—Amb motiu d'ocupar-se l'A. N. de la qüestió de l'estatge, la premsa de Madrid censura els *caseros* que es neguen a llogar pisos als metges, advocats i persones que tenen tràfec de gent, a les famílies nombroses, etc. Es cita el cas d'un *casero* que en anunciar els pisos llogables fa constar que "no se admiten familias con niños y perros", posant en un mateix pla de consideració els gossos i les criatures!

—S'han dictat noves disposicions per a la venda dels olis atenent a la baixa que han experimentat per causa de la collita extraordinària pendent.

Estranger

Estadístiques oficials del govern anglès fan constar que les Trade Unions a la Gran Bretanya i Ulster, comptaven a les darreries de 1926, 5.208.000 membres contra 5.497.000 a finals de 1925. Per consegüent, es produí una baixa de 289.000 sindicats.

El nombre de sindicats era en 1926 de 1.129 contra 1.144 en 1925.

La disminució més important s'ha registrat a les mines i pedreres, amb un total de 126.000 obrers sindicats menys que en 1925.

No cal donar gaire importància a aquesta disminució, ni pel nombre ni per la transcendència, però com a símptoma és bo recollir-la.

—Al mateix temps que es propugna per les potències la política pacifista, les tres potències navals principals del món — Anglaterra, els Estats Units i el Japó —, intensifiquen les construccions navals i... les aèries. Per si fos cas...

—El govern francès, donant prova d'una llibertat i una democràcia netament jacobina, ha suprimit els diaris de l'Alsàcia-Lorena que no canten al seu diapasó.

—Mussolini acaba de declarar en un article signat per ell en el *Popolo d'Italia* que mai no concedirà el vot polític a les dones. Diu que el vot femení és un pernicioso símptoma democràtic. Un símptoma? Si que fila prim En Mussolini!

Aquest número ha passat per la censura governativa

XAROP PUIG

preparat per Z. Puig.—RIPOLL

Antiga i acreditada preparació per a combatre les pulmonies, bronquitis, catarros, tos i totes les afeccions de l'aparell respiratori.

Seixanta anys d'èxits continus.

De venda: en totes les farmàcies i centres d'específics.

LA BIBLIA

DE

MONTSERRAT

Aquesta traducció dels textos originals de la Bíblia amb el corresponent comentari, constarà de 23 volums de més de 300 pàgines en gran format. Únicament es ven per subscripció a tota la sèrie de volums. El preu de cada volum selligat és de 30 ptes. El pagament s'efectuarà a l'entrega de cada volum.

Demaneu prospectes especials al R. Pare Administrador de les Publicacions.

MONESTIR DE MONTSERRAT (BARCELONA)

NO POT MANCAR EN CAP CASA

LA PARAULA CRISTIANA

Revista mensual: 100 pàgs. de text

Subscripció: Un any, 25 ptes.

Mig any, 15 ptes.

Número solt, 2'50 ptes.

Administració: C. dels Angels, 22 i 24
BARCELONA

Acadèmia Cots

Arcs, 10. - BARCELONA

FUNDADA EN 1879

Direcció general: Porta del Angel, 10 (Places Santa Anna i Nova)

Telèfon 5041 A. - Apartat 782

CLASSES SELECTES separats els dos sexes per diferents pisos i escales

COMERÇ - IDIOMES

Procediments eminentment pràctics

CLASSES GENERALS, QUOTA MODICA

Constantment l'ACADEMIA COTS rep demanda d'alumnes per ocupar bones places.

ASSIGNATURES: Teneduria.—Càlcul.—Lletra comercial.—Correspondència.—Mecanografia.—Taquigrafia.—Francès i Anglès.—Alemany.—Classificació i Arxiu.—Alts estudis comercials.—Ortografia.—Dibuix industrial.—Llenguatges.—Màquines de calcular, etc.

Companyia Transatlàntica

VAPORS CORREUS ESPANYOLS

Serveis Regulars

RAPID	{	Espanya-Nova York
DIRECTE		
RAPID: Nord d'Espanya a Cuba i Mèxic		9 Expedicions a l'any
		16 Expedicions a l'any
EXPRESS: Mediterrani i l'Argentina		14 Expedicions a l'any.
LINIA: Mediterrani-Cuba-Mèxic-Nova Orleans		14 Expedicions a l'any.
" Mediterrani, Costa Firme i Pacífic		11 Expedicions a l'any.
" Mediterrani a Fernando Póo		12 Expedicions a l'any.
" a Filipines		3 Expedicions a l'any.

Servei tipus Gran Hotel-T. S. F.-Radio-telefonía - Orquestra - Capella, etc., etc.

Per informes, a les Agències de la Companyia en els principals ports d'Espanya. A Barcelona oficines de la Companyia: Plaça Medinaceli, 8

Ganivets, navalles, tisores i tota mena d'articles de tocador

Taller d'esmolat navalles i altres eines de tall

PLAÇA DEL PI, 3 (Davant l'Església)